

עיני עיני ירדה מים
עמודים 4-8

מוסדות ברסלב שובו בנים – נחמת ציון
בגשיאות הגה"צ הרב אליעזר ברלנד שליט"א

שזבו בנים

גליון קס"א
פרשת וארא
כ"ז טבת תשפ"ו

מאת מוריני
הרב שליט"א

זמני שבת קודש

י-ם	ת"א	ח'ת"א	ב"ש
16:23	16:37	16:30	16:44
17:38	17:39	17:37	17:40
18:16	18:12	18:13	18:17

הזמנים לפי לוח עיתים לבנייה

דרך האור

"וידבר משה בן אל בני ישראל ולא שמעו אל משה מקצת רוח ומעבדה קשה" (שמות, ר"ט)

עיקר ההתחזקות בשמחה הוא בזמן הניסיון. הניסיון של יהודי הוא להיות בשמחה תמיד, כי על כל אחד ואחד חייב לעבור ניסיונות, ירידות ועליות עד סוף החיים. ועיקר ההתחזקות בשמחה זה בזמן הניסיון, שמאמין שהוא יצא מהירידה.

עיקר ההתחזקות – בזמן הניסיון

יש סיפור (כוכבי אור) על יהודי שחפר ומצא יהלום ששווה מיליון דולר. הוא חשב שזה חתיכת זכוכית. אמרו לו: זה יהלום, זה שווה הון תועפות, אבל לא תמצא אף אחד בכל המדינה שיוכל לקנות ממך את היהלום. לכן החליט לנסוע ללונדון. הוא מכר את הבית שלו, והכסף הספיק להגיע רק לנמל. כשהגיע, מצא אותו רב חובל אחד של אונייה ושאל אותו: מה אתה מסתובב פה? אמר לו: יש לי יהלום, והראה לו אותו. רב החובל נדהם ואמר לו: אם יש לך דבר כזה, תעלה מיד לאונייה, לא צריך כסף. באחד מן הימים באונייה הוא ישב לאכול והסתכל על היהלום, ולפתע התנגסם ונרדם לשנייה אחת. נכנס המלצר ופינה את השולחן עם היהלום וכל הלכלוך והפסולת לים. כשהוא התעורר הוא כמעט התעלף. אם הקפטן ידע מה קרה, הוא יזרוק אותו מהאונייה.

החליט היהודי שהוא חייב להתחזק בשמחה בכל הכוחות. אחרי חמש דקות נכנס רב החובל. היהודי נתן לו כזה חיך, התחיל לצחוק ולרקוד. כשראה אותו רב החובל כל כך מאושר, אמר לו: בוא נעשה עסקה. כולם חושבים שאני שודד ים, וכשאני מגיע ללונדון כולם חוקרים אותי מהיכן הסחורה. לכן אתה יהודי רחמן, בוא תרחם עליי – כל האונייה עם כל הסחורות, עם כל הזהב והיהלומים, הכול יהיה בשם שלך. אני סומך עליך, אתה סוחר גדול. ורשם הכול על שמו. הם רק הגיעו לנמל, עוד לפני שירדו מהאונייה, רב החובל קיבל אירוע מוחי, וכל הרכוש שבאונייה, כל המיליונים והזהב, עבר לרשותו של היהודי.

כל הישועות באות על ידי שמחה

רבינו חידוש חדש לגמרי: תדעו לכם, אין שום ייאוש בעולם כלל. אפילו באסון ובמשבר הכי גדול, אם אדם מחזיק מעמד חמש דקות שמח, ורקד, שר – אז הכול מתהפך לטובה. צריך תמיד לבוא הביתה עם חיך ועם שמחה. בבית לא צריכים לדעת שאתה עכשיו בצרה או במשבר. אם אתה לא יכול לחייך ולשמח, תשב בחוץ על המדרגות, תעשה חיוכים, תעשה תנועות של שמחה, תתאמן, ואז תיכנס הביתה עם פנים שמחות ומאירות. אם אדם יחזיק מעמד וישמח, הוא יכול לזכות לכל הניסים שבעולם. כל העבודה של האדם היא לשמח בכל הכוחות, במסירות נפש, להגיד כל הזמן "הכול לטובה". זה הניסיון שלו. אם הוא יגיד "גם זו לטובה" על כל דבר, הוא יצא מכל הייסורים שבעולם ויהיו לו ניסים ונפלאות. אדם צריך לשמח, לשיר, להודות לה' תמיד, לפני שתגיע צרה חס ושלום. אתה נושם – תתחיל לשמח. על כל נשימה צריך לשיר, לא לחכות לצרה. ואם תשמח, תשיר ותודה לה', אז גם צרות לא יגיעו.

"ולא שמעו אל משה מקוצר רוח ועבדה קשה". אומר רבינו בתורה פ"ו: קטני אמנה הם בבחינת מקוצר רוח. שמחתם שהם בבחינת מקוצר רוח, מחמת שהם קטני אמנה, על ידי זה צריכים לעבודות קשות ולתענויות, מפני שאין בהם שלמות האמונה, הם נוטים לסיגופים ולתענויות. אומר ה"נועם אלימלך", זה היה הוויכוח בין משה והצדיקים באותו דור. משה אמר: תפסיקו עם התענויות והסיגופים והעבודות הקשות, תתחילו לשמח, לשיר, לנגן. ובאמת, מתחילת השעבוד עם ישראל לא שתק. הצדיקים התענו, בכו, ישבו על הארץ. הם ראו כל יום שזורקים ילדים ליאור, כל יום שוחטים ילדים ושמים ילדים בתוך החומות. פרעה מתרחץ בדם של תינוקות. אף אחד לא שתק, כולם צמו, בכו, התענו, להביא את הגאולה. משה בא ואמר להם: רבותי, זה לא הדרך! הגאולה תגיע רק עם שמחה! אמרו לו: מה? אתה מציע לנו דרך חדשה בעבודת ה'? אתה רוצה לקחת לנו את התענויות והסיגופים אחרי שאנחנו כבר מתענים שנים על גבי שנים, צמים ומסתגפים? אבל הם לא שמעו למשה מקוצר רוח ומעבדה קשה. מרוב ייאוש, מרוב קוצר רוח, מרוב עבודות קשות, הם לא היו מסוגלים להתנער מהייאוש, להאמין בתקווה, להאמין בגאולה.

רק שמחה מביאה את הגאולה

משה אמר: הגיע השעה לעבודת ה' מתוך שמחה. רק השמחה תביא את הגאולה. אומר ה"נועם אלימלך", שהצדיקים שמחפשים עבודות קשות ותענויות יש להם נשמה יקרת ערך, לא סתם נשמה, אבל הם לא רואים את מה שהצדיקים שהם בבחינת משה רואים. כי הצדיק האמת מבטל את הדינים ואת הגזרות עם שמחה, עם ניגונים ושירים. העולם נמצא בטעות. אדם חושב שכדי לזכות לישועה, להמתיק דינים, צריך עבודות קשות, תענויות וכו'. למעשה, הבעש"ט כבר ביטל לגמרי את עניין התענויות והעבודות הקשות, וזה מה שרבינו אומר: שהעולם לא מאמינים שאפשר לזכות לישועה, להמתיק את כל הדינים שבעולם, על ידי השמחה.

עבודת האדם – לשמח בהווה

עבודת האדם היא לשמח בהווה ולא לחשוב על העבר ולא על העתיד. צריך לחיות את ההווה ולשמח בהווה, ועל ידי זה זוכה לצלם אלוקים. ויש עוד דרגה בצלם אלוקים בשלמות: שצריך לדעת את התורה, צריך לדעת את המצוות והדינים. אבל קודם כל צריך את הדרגה הראשונה – להתחיל לדעת מה זה הווה, להתחיל ללמוד איך לחיות עכשיו, איך לשמח עכשיו, להיות שמח בכל רגע ושנייה, להרגיש את ההווה. לא לחשוב על שום דבר, לא מהעבר ולא מהעתיד.

אתה עכשיו כאן, חי, בריא, נושם – תשמח, תהיה שמח. שמחה בלי שום מחשבה מה יהיה, מה היה. וזה "איזהו עשיר השמח בחלקו". תרגיש שמח, תרגיש מאושר, אל תדאג ממה שהיה, אל תדאג ממה שיהיה. תהיה בשיא האושר, תקבל את כל הישועות ותגיע לכל המעלות שבעולם על ידי השמחה.

הצלה ונוק

הפח נשבר ואנחנו נמלטנו

את המזיק באופן שכזה (על בחר"מ סי' ע"ח). אמנם יש לדון ולחייב את בנימין לשלם לכל הפחות חלק מהנזק מדין "נהנה", שהרי בכך שנפל על גג הרכב של אהרן ולא על גבי הקרקע, הוא נהנה מאוד מכך שניצל מסכנה ומפגיעה. והדיון הוא שמקבל הנאה מחמת הפסדו של השני חייב לשלם על הנאתו, גם באופן שההנאה הייתה באונס. המקור לכך הוא במשנה במסכת ב"ק (נ"ה:): "נפלה לגינה ונהנית – משלמת מה שנהנית", כלומר בהמה שנפלה מחמת אונס מגג בעליה לגינת השכן, ונחתה על גבי פירות שהיו בגינה והפירות הרוקו, ובכך ניצלה מפגיעה – בעליה חייב לשלם לבעל הפירות מדין "נהנה" עבור ההנאה שהייתה לו.

ב. אולם כאשר הצענו את הדברים לפני מורנו ורבנו הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א,

אמר רב: נראה שאין לדון בענייננו מדין בהמה שנפלה על גבי הערוגה, כי שם הבהמה נפלה מעצמה ואף אדם לא השליכה לגינה. אבל במקרה דנן, הנהג הפראי שפגע בבנימין כביכול נטל אותו בידיו וזרקו בעוצמה על גבי גג הרכב, ובנימין היה "חומר ביד היוצר". אי אפשר לתבוע ממנו מאומה, אלא הנזק כולו מיוחס אך ורק לנהג, וממנו יש לגבות את דמי ההפסד. עם זאת, ראוי לבנימין להכיר טובה לבעל הרכב ולרכוש עבורו מתנה נאה (כגון בקבוק יין משובח), כי על כל פנים על ידי ממונו התגלגלה לבנימין הצלה.

לסיכום: בנימין פטור משלם לאהרן את דמי הנזק לרכבו, אך ראוי שיעניק לו מתנה נאה.

שאלה: מעשה ביהודי בשם בנימין שנסע יום אחד בצדי הכביש באופניים החשמליים שלו. לפתע הגיח רכב שנסע בפראות ובמהירות, והתנגש בבנימין בחזקה. מעוצמת ההתנגשות עף בנימין באוויר למרחק של כמה מטרים, ונחת על גג רכב שעמד בצדי הכביש. לאחר כמה שניות של התאוששות, קלט בנימין את גודל הנס שאירע לו, גג הרכב שעליו נפל נמער, אך בעקבות נפילתו על הגג הוא עצמו ניצל. אילו היה נופל ח"ו על הקרקע הקשה, היה עלול להיפצע באופן חמור מאוד, ואולי אף גרוע מכך. מיד לאחר התאונה נמלט הנהג הפוגע במהירות מזירת האירוע.

לאחר כמה דקות הופיע בעל הרכב שנמער, אהרן. כאשר ראה את המתרחש ואת הנזק שנגרם לרכבו, פנה לבנימין ואמר: "לצערי הנהג הפוגע ברח ואין דרך להשיג אותו, ולא נותר לי אלא לתבוע ממך את תשלום הנזק. אני מבין שאין לך שום אשמה בתאונה שהתרחשה, אך בכל זאת עליך לשלם לי על הנזק שנגרם לרכבי בעקבות נפילתך, ובפרט לנוכח העובדה שחיך ניצלו הדודות לנפילתך על פח הרכב".

בנימין לא ידע לענות על טענתו של אהרן והציע: "הבה ניגש לבית הדין המקומי, וככל אשר יורו לנו הדיינים נעשה".

תשובה: א. נראה שאי אפשר לחייב את בנימין לשלם את הנזק מדין "מזיק", שהרי הוא הזיק מתוך "אונס גמור", כלומר באופן שלא הייתה לו שום אפשרות למנוע את התרחשות הנזק. והכרעת הפוסקים היא שאין מחייבים

החיפוש והמפגש

"ושמי ה' לא נודעתי להם" (שמות ר', ג')

בהיותו ילד קטן התייתם יצחקל, והצדיק רבי זושא מאניפולי לקחו אל ביתו וגידלו אותו במסירות נפש. הנער זכה לחזות מקרוב בעבודתו הנשגבה של רבי זושא: ב"קריאת שמע" שלו שהייתה במסירות נפש ממש, ובלימודו ותפילתו שהיו ברשפי שלהבת של דבקות בבורא. אמונתו וביטחונו העצומים של רבי זושא נספגו בנפשו של הנער, אשר קיבל ממנו את דרך החסידות כפי שלמדה מרבו, המגיד הגדול ממזריטש.

מנעוריו בערה ביצחקל אהבת תורה ויראת שמיים, והוא התמיד בלימודו עד שהתפרסם כלמדין מופלג ומושלם במידותיו. בהגיעו לפרקו חיפש רבו שידוך הראוי לו, ולבסוף השיאו לבתו החסודה של רבי יקותיאל לנדא, המגיד מטירוביצה, אף הוא מתלמידי המגיד ממזריטש.

בשנת תק"ס נפוצה הידיעה כי רבי זושא מוטל על ערש דווי. תלמידיו הקרובים הקיפוהו בחרדה ובכאב, והוא החל לרמוז כי ימיו ספורים. אז פנה אליו תלמידו החביב, רבי יצחק סג"ל, ושאל: "רבי, מה אעשה לאחר לכתכם? מי יורני דרך בעבודת השם?" השיב לו רבי זושא: "כשתשמע על צדיק שמורה לאנשיו להתוודות ונותן תיקונים לכל פגם – תדע שבו עליך לדבוק". ובפעם אחרת הוסיף: "כאשר תפגוש צדיק שיאמר שאין עצה להינצל מן הגאווה אלא תפילה ותחנונים – אליו תתקרב".

בב' שבט תק"ס נסתלק רבי זושא, ורבי יצחק נותר עם חלל גדול בליבו. חותנו כבר התקרב בכל נפשו לרבינו הקדוש מוהר"ן, אך רבי יצחק עדיין לא חש בגדולתו. חותנו יעץ לו: "סע לכל הצדיקים והבט עליהם בעין האמת, וגם אל הרבי שלי תבוא".

בימים ההם כונו אנשי רבינו "וידוליניקעס", בשל הנהגת הווידי שנהגה שם. הדבר עורר בליבו של רבי יצחק מחשבה: אולי לכך התכוון רבו. הוא נסע לזלאטיפולי, וראה חסידים יוצאים מן הבית בדמעות לאחר הווידי. למחרת, לאחר התפילה, נותר בבית המדרש לבדו עם רבינו. רבינו סגר את הדלת ופסע אנה ואנה בדממה, ואז עברו כל קורות חייו של רבי יצחק לנגד עיניו בבהירות מופלאה. לבסוף אמר לו רבינו: "ובכן, אמור".

רבי יצחק התוודה, ורבינו הדריכו לפי שורש נשמתו. מאז התקרב אליו בהתקרבות גמורה. וכאשר שמע מפיו שאין עצה להינצל מן הגאווה אלא תפילה, ידע בוודאות: זהו הצדיק שעליו רמז רבו רבי זושא.

מבט שמה

מאת: הרב"ג פנחס ברייער שליט"א
מחבר ספר "לגור" על חינוך ילדים

להם בהפסד הכסף, ואין צורך להוסיף לכך גם הפסד מורלי. לכן החלו לנהוג כך: בכל פעם שהתיישבו לבדוק את מצב העסקים, וכשהתוצאות העגומות היו ידועות מראש, הכינו קודם לכן רשימה של כל הדברים שברוך השם יש להם. הוא תיאר לי כיצד כל פרט קטן הפר סיבה לאישר ולשמחה: דידם פונה לחזית – סיבה לשמות, שני בניהם קרובים בגילם – דבר המקל עליהם מאוד ומהווה סיבה להודיה, וכך עוד ועוד. לאחר שנים אמר הידי שבמבט לאחור נוכח כי העיסוק האינטנסיבי בחיובי עוד לו לשרוד את המשבר.

שינוי חשיבה אינו מתבצע ביום אחד. אדם שהורגל לחשוב בצורה טעונה וביקורתית, כדי ליצור סדק במעגל המחשבה הפסימי, עליו להשקיע מחשבה רבה, עבודה מאומצת ותרעול רב.

סלנו חווים מאורעות ומצבים משני הסוגים, והבחירה בידינו לבחור בטוב. או... מוכר לכל התיאור המפורסם על חצי הכוס המלאה. יש גם תיאור מוכר פחות על שניים שהביטו מאותו חלון: האחד ראה למלוא האופק שמים תכולים ומאידים, ואילו השני ראה רק חול וחול וחול. אם ההורים מאושרים בכל מה שיש להם, ורגילים לדבר על הטוב ועל היש שמקבלים כל העת מאת הבורא, הילדים קולטים את הגישה, סופגים את האווירה ולומדים לשמוח. אבל אם האווירה בבית היא אווירה של מרמור, וכל הזמן מתלוננים – על מזג האוויר, על השכן ועל הגנת – הילדים מסקים מכך שהעולם מלא בעיות וקשיים, צרות וייסורים, וממילא יתקשו מאוד לחיות בשמחה. סיפר לי חבר שבעקבות עסקאות כושלות איבד כמעט את כל רכשו. הוא החליט, יחד עם זוגתו, שדי

מצויים אין-ספור אנשים שיש להם כל הסיבות בעולם לשמוח ולהיות מאושרים, ובכל זאת הם תמיד כעוסים, נרגזים ומתלוננים. את רוצים שילדינו יגדלו להיות אנשים שמחים ומאושרים, ועל כן חייבים אתם ללמד אותם לשמוח. בהשקעה מועטה, הנסחה פשוטה למדי: הכול תלוי במבט, במה מתמקדים – ביש או באין. יש כאלו שעוסקים כל העת רק במה שחסר, במה שלא בסדר, בפגיעות, בקשיים, בעוגמת הנפש ובעוד מיני מרעין בישין.

יש שכל חייהם מתמקדים רק בטוב – במה שכן יש להם, במה שכן הצליח, בכל הדברים הטובים שעוברים עליהם. איננו נאיבים לחשוב שהכול ורוד, נכון, יש דברים טובים, יש חורים שחורים, אבל אין שום מצווה להתמקד רק בהם. למה לא להתעסק בחיוב, באור, בטוב.

סיפורי ישועות

מוקד הישועות שעל ידי המוסדות הקדושים

במוצאי שבת נסענו ברכב שכור ברחובות בני ברק, ובמהלך הנסיעה, לצערנו, פגענו ברכב חונה. ברוך ה' לא היו נפגעים בנפש, אך לרכב השכור נגרם נזק קל, ולרכב החונה נראו סדקים ופגיעות בפתח. מיד לאחר המקרה עצרנו, בדקנו את המצב, והשארנו על הרכב פתק מסודר ובו מספר הטלפון שלנו, כדי שבעל הרכב יוכל ליצור עמנו קשר.

חזרנו הביתה בהרגשה לא נעימה ובלב כבד, מתוך חשש מההוצאות הכספיות שעלולות להיגרם בעקבות התאונה. כסגולה לישועה, ובתפילה שלא נצטרך לשלם סכום גבוה עבור תיקון הנזק, קיבלנו על עצמנו לתרום למוסדות הקדושים. למחרת יצרנו קשר עם בעל הרכב הפגוע, והוא הגיב בהפתעה: "אתה אדם ישר, כל הכבוד שהשארת פתק ולא ברחת. אני מוחל לך, ואין צורך שתשלם דבר".

'פדיון נפש המסוגל לכל הישועות ברוחניות וגשמיות'
זקוק לישועה? דיווג? פרנסה? הצלחה? זרע של קיימא? רפואה?

חייג: 037.148.148 **שלוחה 2**

יומא דהילולא

המקובל רבי יצחק כדורי זצ"ל

כ"ט טבת תשס"ו

למד במדרש בית זילכה וניכר בכושר זיכרונ המופלא. בגיל 17 דרש בפני גדולי התורה בבגדד, וביקשוהו למעט בדרשות מחשש לעין הרע. עלה לארץ ישראל, שינה את שם משפחתו מדיבה לכדורי, ושקד על לימוד התורה בירושלים מתוך סיגופים, תעניות ועוני קשה, עד שמקובל דאג לו למגורים ולמחסוריו במשך שלוש שנים.

שב לעיראק לבקשת אמו, אך חזר לארץ בשנת התרפ"ג. בשנת התרפ"ז נישא והתגורר בירושלים בדוחק גדול. התקבל לשיבת פורת יוסף, למד ש"ס, פוסקים וקבלה על פי האר"י, ובמקביל למד בשיבת בית אל. סדר יומו כלל תיקון חצות, תהילים, תפילות בכוונות, ולימוד יומי קבוע. לפרנסתו עבד בכריכת ספרים, דבר שאפשר לו עיון בכתבי יד נדירים.

ייסד עם בנו את ישיבת נחלת יצחק, כונה "זקן המקובלים". לאחר פטירת רבו התפרסם כבעל רוח הקודש, וקיבל המונים בענווה, בשתיקה ובחיוך, ללא כל תמורה. נפטר במוצאי שבת לאחר מחלה.

בעזרת השם יתברך

הגן הנפלא

חוברת הרישום לכלל מוסדות הקהילה

ניתן לקבל את החוברת

במזכירות ת"ת
נחמת ציון
עידו הנביא 10

בהיכל
כולל הוראה
שבטי ישראל 48

בדוכן של
הר"ר אהרן שושן
ע"י אולם התפילות

במזכירות בית ספר
באר מרים
קרל נטר 46

מצא טבא וגדיא יהא
למורינו הרב שליט"א

לנישואי נינתו בת הרה"ח ר' נחמן גולדבלום הי"ו
משגיח בשיבה קטנה 'חכמה ודעת'
עם בת הר"ר דוד סולומון הי"ו
יהי שחם לזרזות ישרים מצרכים רוב נחת דקדושה

מצל טוב

להר"ר נחמן בהר"ר יוסף מריאן
חתן הר"ר רבי עזריאל הי"ו
להולדת הבן

מצל טוב

להר"ר נתן בהר"ר אהרן
חתן הר"ר יעקב מאיר
שפירא הי"ו
להולדת הבן

מצל טוב

להר"ר אלישע טולדנו הי"ו
להולדת הבן
מצל טוב
להר"ר ראם גיבלי הי"ו
להולדת הבן

מצל טוב

להר"ר נתן בהר"ר פנחס קדוש
הי"ו
לאירוסיו בנו
הבה"ח שמואל איזיק הי"ו
עם בת
הר"ר מנשה צדיק הי"ו

מצל טוב

להר"ר יעקב זכאי הי"ו
להיכנס בנו
הבה"ח נתן גי"ו
לעול תורה ומצוות

מצל טוב

להר"ר יוסף לוי הי"ו
לאירוסיו בנו
הבה"ח נפתלי גי"ו
עם בת
הר"ר צבי גפנר הי"ו

מצל טוב

להר"ר שמואל לוי הי"ו
לשמות האופרוף לבנו
הבה"ח נחמן גי"ו
עם בת
הר"ר נחמן בהר"ר שלמה גבאי הי"ו

מצל טוב

להר"ר יצחק בדוקיין הי"ו
לשמות האופרוף לבנו
הבה"ח משה גי"ו
עם בת
הר"ר שלמה אלנאוי הי"ו

מצל טוב

להר"ר אהרן נאווה הי"ו
לשמות האופרוף לבנו
הבה"ח נחמן גי"ו
עם בת
הר"ר שמואל מוכתר הי"ו

מצל טוב

לחתן שמעון ועקנין הי"ו
בהר"ר נפתלי הערץ ז"ל
לשמות האופרוף עם בת
הר"ר דוד גביראל הי"ו

מוסדות ברסלב נחמת ציון

תלמוד תורה וגני בנים נחמת ציון	ישיבה חכמה ודעת	ישיבה גדולה חכמה ודעת	ישיבה נפשית צמח נפש	ישיבת מתחברים בעבודת השם	כולל אברכים העתיקה	כולל אברכים להוראה ודיינות	כולל אברכים שערי הוראה	התאחדות האברכים	גני שפה בנות נחמת ציון	בית ספר בית יעקב	סמינר נתיבות בית יעקב	חברת מתמידים לילדים	פעילויות עזרה וחסד בקהילה
--------------------------------------	--------------------	--------------------------	------------------------	--------------------------------	-----------------------	----------------------------------	---------------------------	--------------------	------------------------------	---------------------	-----------------------------	---------------------------	---------------------------------

ציזן אין דזרנש לה

תולדות חייו הנאדרים
בקודש של האי גברא רבא,
חסידא ופרישא, תלמידו
המובהק של מורינו הרב
שליט"א

הרה"ח

ר' משה צנעני זצ"ל
מחשובי רבני קהילתנו הק'

מסירות נפש בשנותיו האחרונות

בשל הסינופים והעיניים הרבים שלקח על עצמו, חלה רבי משה בעת האחרונה ונפל למשכב. ולמרות היותו מחובר למכשיר חמצן צמוד, המשיך בעבודתו ללא שינוי. בכל בוקר היה צועד במסירות נפש לתפילת הנץ בבית המדרש, כאשר דרך בת חמש דקות ארכה לו בשל קשיי הנשימה כחצי שעה, ולאחר מכן היה מוסר שיעור בן שעה ארוכה במסירות עילאית מבלי אוויר כשלעיתים נחנק במהלך השיעור. בתקופת בהם סערו מוסדות הקהילה כספינה המטרפת בים, היה הוא זה שהחזיק את הכוללים והבחורים במסירות נפש עילאית.

ביום ראשון, א' בטבת, התמוטט במהלך תפילתו, ולמרות הייסורים הנוראים, התעקש לסיים את תפילת שחרית של ראש חודש ורק אז התפנה לבית החולים. לאחר שבועיים של מאבק, נצחו ארואלים את המצוקים ובשעת 'דעווא דרעוויך' של שבת קודש, השיב את נשמתו הטהורה לבוראה.

מסע הלוויה והצוואה החיה

הלווייתו יצאה במוצאי שבת קודש מבית הלוויות שמגר, ועברה דרך ביתו של מורינו הרב שליט"א ברחוב החומה השלישית. אלפי תלמידים ומכרים ליוו את המיטה רגלית במשך שעה ארוכה לחר הזיתים. ההספדים שנישאו ברמה ביכו את האבדה הגדולה לעם ישראל. מורינו הרב שליט"א ורבני הקהילה ביכו מרות את הסתלקותו ועוררו את הקהל לתשובה וחזוק, כמו כן הספידו מרה הרב שלום ארוש שליט"א.

רבי משה השאיר אחריו שישה בנים ומאות צאצאים ותלמידים הממשיכים בדרכו.

זכותו תן עלינו ועל כל ישראל. ת.נ.צ.ב.ה.

אוותיה, הרב ברלנד הוא הרב שלי ורבי נחמן הוא הרבי שלי". בצעד נועז נטש את עתידו המזהיר באקדמיה, ובשנת תשל"ז הפך לתלמיד הראשון בשיבת 'שובו בנים' שהוקמה בבני ברק בזכות התעקשותו על פי עדות מורינו הרב שליט"א.

חיי קדושה, פרישות ותורה

מעת התקרבותו למשך עשרות שנים, רכן רבי משה על ספריו בשיבה בעיר העתיקה, אל מול קודש הקודשים. הוא היה בקי וחרף בכל מכני התורה, בנגלה ובנסתר, וסיים אין ספור פעמים את הש"ס בעיון עמוק. ותיקי הישיבה העידו כי מיום התקרבותו המוחלטת 'לא זו מהספר', ויכול היה לשבת ימים שלמים צמוד לגמרא מבלי להזיז את עיניו.

חייו הפלאיים היו רצף של עבודת השם בלתי נדלית, גופו הצנום איבד ממשקלו בשל סינופים ותעניות רבות, עד שבעת האחרונה שקל 35 קילו. כילד בן 12 גם זהירותו בשמירת העיניים היתה מופלגת ונוראה. רבים העידו כי את דרכו לשיבה היה עושה בעצימת עיניים מוחלטת, כדי להימנע מחשש ראייה אסורה. את תפילותיו היה מתפלל במתיקות שאין לשער, כבן המתחטא לפני אביו אות אחר אות בדבקות שאין לשער. את שקידתו בעסק התורה, הזכרנו לעיל כטיפה מן הים. במשך עשרות שנים ישן בשיבה ולא על המיטה, מידי יום היה לומד עד שנרדם על ספריו. הוא חי בביטול גמור, ונהג לומר שכל השגותיו הן בזכות ההתבודדות הפשוטה והתפילה לה "כבן המדבר עם אביו". מלבד אלו הצטיין במיוחד במידת החסד.

בכל ערב שבת היה מחלק מאות שקלים לעשרות משפחות ופיזר צדקה לכל עני ואביון במאור פנים ובסבר פנים יפות.

השמים השחירו ואבל כבד ירד על חסידות ברסלב בכלל וקהילתנו הק' בפרט עם הסתלקותו של הרה"ח רבי משה צנעני זצ"ל בשבת קודש פרישת שמות, כ"א בטבת והוא אך בן חס"ד שנים. הלב ממאן להאמין והשפתיים חשוקות מלבטא את צמד המילים רבי משה זצ"ל, אך לא זכינו ועובד ה' נסתלק ואיננו. קהילתנו הק' חסרה עמוד תווך מרכזי והוחשכה תארה עם היעדרותו של גדול המשפיעים אשר נודע בחיי פרישות מופלגת, שקדנות עצומה ומיאוס גמור בכל ענייני החומר והעולם הזה.

להוציא יקר מזהל

רבי משה זצ"ל נולד ביום רביעי, ט"ז בניסן תשי"ג, לאביו מרדכי ולאמו ימימה זכרם לברכה בשכונת התקווה בתל אביב. לאחר שירותו הצבאי החל ללמוד פיזיקה גרעינית באוניברסיטה, ובזכות מוחו החריף נחשב לעילוי ולתלמיד מצטיין שלשולחנו מובאות הסוגיות המורכבות ביותר לפתרון מבריק. עם סיום לימודיו החל לעבוד בתעשייה הצבאית (תע"ש) במפעל לייצור נשק.

בגיל 23 חל המהפך בחייו. ר' משה שבילי עמיתו לעבודה, זיהה את הפוטנציאל העצום הטמון בבחור המבריק וניסה במשך פרק זמן לקרבו ליהדות. הניסיונות צלחו והשניים קבעו 'דיל' במסגרתו יתלווה שבילי למפגש חברתי בתל השומר והוא יתלווה לשבילי לביתו של מורנו הרב שליט"א ברחוב רשב"ם בבני ברק. המפגש הגורלי בבית מורנו הרב שליט"א נמשך עד לשעה 3 לפנות בוקר. הרב צנעני שהגיע עם שערות ארוכות ושאל שאלות שכליות נוקבות על מהות התורה והתפילין, הופגז ב'תותחים הכבדים' של מורינו הרב שליט"א. לאחר המפגש ביקש פרק זמן למחשבה, שבסיומו הכריז: "פה אשב כי

אסופת דברי הספד ומרורים
שנאמרו אחר מיטתו של האי
גסרא רבא,
חסידא ופרישא
הרה"ח
ר' משה צנעני זצ"ל
על ידי מורנו הרב שליט"א

שולחנות
שולחנות

מתעבר בך. אני נמצא. אני חי וקיים. אני לא נפטרת. רק הוא הולך לפנינו.

עכשיו יש גזרה איזמה על עם ישראל והוא המתק את הכול. עכשיו נוכל לחיות עוד 200 שנה בירושלים בשקט. היו גזרות נוראות על עם ישראל - כל מי שמתמצא יודע את זה. כבר רצו להכחיד אותנו לגמרי. להשמיד אותנו לגמרי. אפילו טראמפ הוא כבר הולך לצד הערבים. הוא כבר נגדנו. ובזכותו בזכות משה צנעני עכשיו נוכל לחיות בירושלים עיר הקודש עוד 200 שנה, עד סוף האלף השישי שאז יבוא משיח בן דוד.

הוא היה נשמת משיח של הדור. החתם סופר אומר, בסימן צ"ח בחושן משפט, שבכל דור יש משיח. אנחנו לא רואים שהוא התגלה - אבל הוא היה משיח בן דוד. נשמת רבנו הקדוש. הוא היה רבנו בעצמו והוא חי וקיים, וממשיך להנהיג את הישיבה.

כל הישיבה הוא מנהיג אותה. אני הייתי התלמיד שלו. הוא הנהיג את הישיבה, הוא הנהיג את הכול את הבחורים, את האברכים. רק לראות אותו האדם עשה תשובה באותו רגע. כמו שכתוב על ר' אהרן מקרלין, שהיה לו 80,000 מתקריבים. מתי דיבר עם 80,000?

כולם אליו הביתה. היו עוד שלושה חודשים אצל שמעון טייכנר. ואחרי זה עברנו לרחוב אילת, בשיכון ו'. היו שם ארבעה חדרים חדר אוכל, חדר לימוד, שני חדרי שינה לבחורים, ואחרי זה עברנו לפרדס כץ. כך הוא התקרב לשובו בנים'.

הוא היה רבנו בעצמו. רבנו התעבר בו. ראו שכל תנועה שלו, כל מחשבה שלו זה רק דבקות ברבנו. הוא לא הפסיד ראש השנה אחד כל החיים. ובכל הנסיעות הכי מסוכנות, שאמרו: "ישלחו אותנו לסיביר", הבטיחו לנו, התחייבו לנו הוא עמד בכל הנסיונות, בכל המחלוקות, בכל התהפוכות שעברו על 'שובו בנים'. הוא עבר בגבורה את הכול.

עכשיו הוא דמות מופת. הוא לא נפטר בכלל. כתוב ב'קשר חיים' שאסור להגיד על צדיק שהוא נפטר. כמו שרבנו חי וקיים גם הוא חי וקיים. אנחנו לא "טויטע חסידים". להפך אנחנו ה'לעבדיגע' חסידים. רבנו חי וקיים. וכל מי שמתקרב לרבנו חי וקיים. הוא זכה.

משה צנעני הוא זכה. משה בן ימימה חי וקיים. הוא לא נפטר בכלל. כתוב: "אחים, בהספדאי דהתם קאימנא" (ברכות דף נ"ג). רב אומר לשמואל בר שילת: "תחמם את ההספד אני

הסתלקותו של רבי משה צנעני זה האבידה הכי גדולה של עם ישראל. הוא עזב את האוניברסיטה באמצע הוא היה הכי נבחר באוניברסיטה, מספר אחד. הוא עזב את הכול, ראה את האור של התורה, הלך לרב גינזבורג בכפר חב"ד, ואז הביא אותו משה שבילי לשובו בנים'. מאז הוא שומר את העיניים.

הוא לא ראה כלום. לא פתח את העיניים מאותו רגע שהוא הגיע. הוא כבר הגיע בתשל"ז. בתשל"ח, בשמחת תורה, הוא נכנס לחדרי בדירה של הסטייפלר, והוא לא אז: "אני לא אז מכאן. אני רוצה שיפתחו ישיבה".

אני הייתי נגד פתיחת ישיבה. אמרתי לויזנפלד ולשמעון טייכנר, לכל מי שהיה איתי: "אני לא מוכן לפתוח ישיבה. אני רוצה ללמוד. ישיבה זה עסקי ציבור זה לא בשבילי". רציתי לשבת בפניה שלי ללמוד. והוא הכריח אותי. הוא אמר: "אני לא אז מהחדר הזה". כולם מכירים את החדר הקטן ברחוב רשב"ם 23 שנהיה החדר שלו. תוך שבוע נהיו שם 20 בחורים בתוך החדר.

ואז, אחרי שבוע-שבועיים, הגיע טייכנר, לקח את כולם הביתה שלו ואז אשתו נפקדה. יש לשמעון טייכנר ילדים בזכות שהוא לקח את

עכשיו להחיות את כולנו. להחיות מתים.
לרפא חולים.

**כל מי שיזכיר את הזכות שלו בהלוויה הזאת,
אז הוא יתרפא מכל המחלות, הוא זרעו וזרע
זרעו עד עולם.**

חרוכות. כל הגמדות שלפני שהמציאו את
החשמל כולן חרוכות מזה שהם היו נרדמים
על הגמרא עם נר ביד.

היו שמים את הנר ביד כדי להתעורר כשהנר
שורף אותם. אבל בינתיים ובינתיים הנר שורף
אותם והם לא התעוררו, עד שהתעוררו כבר
נשרפו להם האצבעות. נשרפה הגמרא, נשרף
השולחן ערוך.

זה היה הוא בדור שלנו. שהוא עשרים וארבע
שעות היה לומד. הוא לא הסיח דעת. לא הרים
את העיניים. היה יכול ללכת זקוף, והעיניים
היו סגורות הרמטית. כל אחד יקבל על עצמו
לסגור את העיניים. עכשיו זה שובב"ם.
עכשיו זה פרשת הגאולה. תוך חמישים יום
הגיעו לשער החמישים.

פרשת "בא" כבר מתחילה הגאולה. תוך
חמישים יום, מפסח עד שבועות. בפסח
התחילו עשר מכות. בפסח מכה אחרונה, מכת
בכורות. ואחרי זה חמישים יום עד שהגיעו
להר סיני אז הם כבר הגיעו לתחיית המתים.

עכשיו אנחנו נמצאים בתחיית המתים. הוא
לא נפטר, חס ושלום. אסור לחשוב רגע אחד
שהוא נפטר. הוא יכול עכשיו להחיות מתים.
עכשיו, להיפך הוא עולה בדדגה: "גדולים
צדיקים במיתתם יותר מבחייתם". הוא יכול

רק ראו אותו. רק ראו אותו וכולם עשו
תשובה. כל מי שראה אותו מיד עשה תשובה.

כל התלמידים של 'שובו בנים' זה הזכות שלו.
יש היום 10,000 תלמידים ב'שובו בנים' זה
הכול הזכות שלו. הוא עדיין חי וקיים. הוא לא
נפטר. וכל אחד שיקבל על עצמו שמירת
עיניים מוחלטת וללמוד 24 שעות זה העיקר.

עכשיו שובב"ם. מה עושים בשובב"ם?
לומדים פשוט. רבנו זה רק ללמוד גמרא.
רוצים למשוך את העולם לעשייה שרק ילמדו
גמרא 24 שעות. תלכו עם גמרא ביד. כשאתם
עומדים בתור לאוטובוס, לקופת חולים,
אפשר לגמור כמה מסכתות. אדם עומד שעה
בתור הוא יכול לגמור עשר מסכתות.

**זה היה משה צנעני. הוא זכה לעבור על הש"ס
כל שנה, שולחן ערוך וכל הדברים. כמו
שרבנו אומר. הכול היה שגור על פיו. הוא היה
יחיד בדורו. יחיד ומיוחד. וכל העניין שאנחנו
צריכים רק ללכת בעקבותיו. לדעת שהוא
הולך לפנינו - עמוד האש.**

הוא חי וקיים. וכל אחד יקבל על עצמו עכשיו,
בימי השובב"ם ואחר כך ללמוד 24 שעות.
מנמנים על הגמרא, נרדמים על הגמרא.
צדיקים לא נכנסו למיטה היו נרדמים על
הגמרא וממשיכים ללמוד הלאה. למדו עם
נרות אז הגמרות היו נשרפות. כל הגמרות

מוסדות התורה והחינוך "נחמת ציון" ברסלב

בנשיאות מורנו הרב שליט"א

גני בנים ות"ת נחמת ציון * ישיבה גדולה וישיבה קטנה חכמה ודעת
כולל הוראה * כולל עיר העתיקה * כולל לצעירים שערי הוראה * גני בנות בית יעקב ברסלב
בית ספר באר מרים * סמינר נתיבות בית יעקב ברסלב * ישיבת צמאה נפשי

אוי זה היה לנו

נפלה עטרת ראשנו

מי יתן ראשנו מקור מים ועינינו דמעה, אבל כבד בקהילתנו בהסתלקותו של הרה"ח אשר עלה ונתקדש בקדושה של מעלה, עמוד החסד, עמוד התפילה, עמוד הפרישות, גדול בתורה, מקושר בלב ונפש לרבינו הקדוש, ותלמידו המובהק של מורינו הרב שליט"א, דולה ומשקה מתורת רבו, מקים עולה של תורה, עמד לימין מוסדות הקהילה בכל לבו ומאודו אשר נהנו ממנו עצה ותושיה, קידש אבריו וגידיו וזיככם להשי"ת, חכמת אדם תאיר פניו, להרנין לבבות, מקבל כל אדם בסבר פנים יפות, שייף עייל שייף נפיק, ולא מחזיק טיבותא לנפשיה, מסר נפשו ולבו לא-ל אמונה בשמחה, קירב כל אחד ואחד בהארת פנים, חיזק את בחורי החמד בכל עת, הרבה בצדקות לאברכי קהילתנו

הרה"ח

ר' זעה צנעני

זצוק"ל

ב"ר מרדכי ז"ל

מחשובי רבני קהילתינו

אשר עלתה ונתעלתה נשמתו השמימה בשעת רעזא דרעזין ביום שב"ק פר' שמות

לאחר יסורים שקבלם באהבה ובאמונה

הלויתו התקיימה במוצאי שבת קודש אור ליום א', כ"ב בטבת תשפ"ו ונטמן בהר הזיתים

תנחומינו למשפחתו היקרה

יהי רצון שלא ישמע עוד שבר בגבולנו ובעל הנחמות ירפא וינחם את שברינו ואבלנו בנחת ציון וירושלים במהרה בימינו

המתאבלים מרה

הנהלת המוסדות, ראשי הכוללים והישיבות, צוות המחנכים, רבני ותלמידיהון

יותר צוה לנו במותו מבחייו

רברי פרידה נרגשים ממנהלי המוסדות מלב רואב עם הסתלקותו מעמנו בחטף של פאר קהילתנו זצ"ל

הרב משה צנעני זצ"ל היה נשמה כללית. כל כולו למען כלל ישראל ובעיקר למען מוסדות ברסלב 'נחמת ציון - שובו בנים', בגשמיות וברוחניות, במסירות שאין לה שיעור.

בזמן המשבר הגדול שעבר על הקהילה, כשהמוסדות עמדו על סף קריסה, היה הוא זה שהיווה משען ותמך להמשך קיום מוסדות הקהילה. בענווה האופיינית לו, אמר: "קשה לי מאוד עם הדברים האלו, אני לא מבין בדברים האלו, אבל כשהבין את צורך וגודל השעה נכנס לעניין במלוא כוחו - במקום שאין איש השתדל להיות איש". והוא הרבה יותר מהשתדל.

הלא מדובר באיש שכולו קודש, רכון מבוקר עד ערב בבית המדרש בעיר העתיקה, אין לו בעולמו אלא ד' אמות של הלכה ודבקות בה' ובצדיקי אמת, ופתאום מתנתק מידי פעם מעולמו הרוחני ויוצא לפגישות משרדיות, משפטיות, בירוקרטיות, חתימות רק כדי להציל את המוסדות הקדושים. הוא הגיע איתנו לפגישות במשרד החינוך, בעיריית ירושלים, עם כונסי נכסים, עם אנשי רשם העמותות - בכל מקום היה נוכח והביע את נהמת הלב על הצורך להצלת המוסדות, למען עתיד הילדים והנוער.

לבנות קשה הרבה יותר מלהרוס. בנייה זה שלב אחרי שלב, נדבך אחר נדבך, ורבי משה זצ"ל היה שותף לכל שלב ונדבך בעניני התלמוד תורה, בתי הספר, הישיבות, הסמינר לבנות, הכוללים, התאחדות האברכים - כל נושא עבר דרכו. ובאופן כללי בכל דבר שקשור לחינוך היינו מתייעצים איתו. בימים הקשים שעברו על הקהילה היה קושי להתייעץ ולקבל את ברכתו של מורנו הרב שליט"א, היה רבי משה הכתובת לבניית המוסדות. עלינו אליו לשיבות תכופות, לפעמים יומיומיות. שאלות, התלבטויות, מצוקות, והוא הביע שותפות, אכפתיות והיה נושא בעול בכל כוחו ומאודו.

המפגש האחרון לפני שנפל למשכב עקב הנפילה, היה בימי החנוכה. עלינו לשוחח עם רבי משה זצ"ל הנושא היה על פגעי הטכנולוגיה, היה תכנון לערוך כנס גדול שהוא יקח חלק נכבד בין הנואמים.

רבי משה זצ"ל דאג מאוד לבחורי החמד של הקהילה. הרגיש את כל המעברים שעוברים כיום על בחורי החמד. בכל מפגש היה מבקש: "תביאו אליי בחורים. אני אדבר איתם" "אני יחזק אותם". היה קשה לו לשימוע שבחור עזב את הישיבה או על בחורים בלי מסגרת. ותמיד היה אומר: "אם נאלצתם לדחות משהו, תעשו את כל המאמצים לנסות לדאוג למסגרת מתאימה. שלא יידח ממנו נידח".

שבועיים וחצי לפני שחלה ביקש שנשלח אליו לביתו חמישה בחורים בכל יום, לדבר איתם בעבודת ה'. גם כשכבר היה לו קושי לדבר בקול, ולכן ביקש רק חמישה שיוכל להשפיע עליהם. שבוע וחצי טרם הסתלקותו עלינו לבקרו בבית החולים 'הדסה הר הצופים'. רבי משה זצ"ל היה חלש מאוד, אך מבטו צלול. ובמאמצים עילאיים אמר לנו מילים אחרונות, יקרות כל כך. מילים שלמפרע אנו מבינים שהם צוואתו הקדושה, וכך אמר: "הקב"ה משפיע תמיד טוב. ולפעמים יש קשיים רק כדי שנתפלל. כשמתפללים, השפע יורד. הכול מסתדר מאליו, רק צריך סבלנות". גם אז, בעודו אפוף מכשירים ומדדים מצפצפים, התעניין ושאל על עניני המוסדות. עד הנשימה האחרונה כאב לו כאבם של נשמות, כאבה של שכינתא בגלותא. עד הרגע האחרון חשב איך לעזור, איך לחזק, איך להציל.

בהמשך הביקור הותיר לנו הרב צנעני זצ"ל צוואה קדושה, וכך חידש: הגמ' במס' סוטה דף לה: מבארת את סתירת הפסוקים, שהלא כאשר דוד המלך ע"ה החזיר את ארון הברית מהפלישתים היה נראה שהארון נשטט מהבקר, ועוזה שלח את ידו לאחוז בארון, ונפטר מביזוי הארון שנושא את נושאי. והנה, המקום בו שלח עוזה את ידו לאחוז בארון נקרא בשמואל ב' (ו', 1) 'גורן נכון', ובדברי הימים א' (י"ג, ט) נקרא 'גורן כידון'. ומבארת הגמרא: כתיב 'כידון' וכתיב 'נכון'? אמר רבי יוחנן: בתחילה כידון ולבסוף נכון. וברש"י: בתחילה כשבא הארון שם נעשה להם ככידון ההורג שהרג עוזה. ולבסוף לאחר שנשתתה שם ששה חדשים בבית עובד אדום נעשה נכון שהכין את ביתו דכתיב 'ויברך ה' את עובד אדום' (שמו"ב ו', יא).

והמשיך הרב צנעני זצ"ל בדבריו הק' והסביר, שכידון זה כלי מלחמה, שעלינו לדעת, שבמקום שיש קשיים ואתגרים, - זהו מקום המקדש! ארון הברית נמצא במקום שקשה, במקום שעוזה נהרג. אלא שאח"כ זה נהפך לנכון. וזו הייתה הצוואה שלו. מילים אחרונות, שקטות אבל חדות וברורות: "תמשיכו. גם אם קשה, גם אם עוברים עליכם דברים לא פשוטים כארון הברית שנקרא כידון - תמשיכו בסוף ארון הברית נהפך לנכון", וע"י תפילה אפשר לדאוג שתמיד יהיה 'נכון' ולא 'ככידון'.

הרב משה זצ"ל ידע מה זה לנהל מוסדות, מה זה לשאת מערכת כבדה של מוסדות חינוך וקהילה על הכתפיים. והוא אמר: "יש הרבה מערכות ואתגרים. לפעמים הדברים נראים כמו חיצים - כידון, אבל בסוף זה נהפך לנכון. תתפללו על זה הרבה". זה מה שהוא השאיר לנו: כצוואה לדורות, להחזיק מעמד, להתפלל, לא לוותר. "הארון - הם המוסדות הקדושים - והם נותנים ברכה לכל מי שנושא אותם". ואנו בסייעתא דשמיא נשתדל ונתאמץ בכל הכוח לקיים את צוואתו הקדושה, נמשיך לשאת בעול. לזכרו. לזכותו. אוי לנו כי הושברנו.

מי יתן ראשי מים וְעֵינֵי מְקוֹר דְּמָעָה וְאֶבְכָּה יוֹמָם וְלַיְלָה אֶת חֻלְיִי בֵּת עַמִּי.

החותמים בדמע ובכאב

נתן חנניה - נחמן אדרי

בשם כל צוותות החינוך, תלמידי ותלמידות מוסדות הקודש

